

- **Radite zajedno**

Koje su idealne zamisli za kooperaciju? Što nužno ova grupa treba? Kako to možete konkretizirati, primijeniti u praksi i učiniti održivim? Jesu li se sve strane složile i obvezale?

- **Stvorite uvjete za stvaran dijalog**

Napravite takav ambijent i atmosferu u kojima se mogu izreći i čuti sva stajališta i razmišljanja. Obratite pozornost na ono što se kaže i na ono na što se misli "između redaka" (metakomunikacija).

Spoznajte vrijednost različitosti te sudite i promišljajte bez predrasuda. Naravno da mi je jasno da u hrvatskim tvrtkama u osnovi ne misle ovako. Međutim, mislim da tu nema izbora. Ovo se događa na međunarodnom tržištu. I to sve brže i brže.

Ako ne težite tomu da vam tvrtka opstane, samo nastavite

5 temeljnih točaka za kooperaciju

1. Visoki stupanj uzajamne ovisnosti

Svaki se partner mora djelomice odreći svoje autonomije zbog uvjerenja kako će time više dobiti. Ovo je delikatan i osjetljiv proces.

2. Nedefiniran 'centar moći'

Moć je raspodijeljena između više strana, zainteresirane strane dobivaju moć iz više izvora te se moć i utjecaj različito očituju, na različite načine.

3. Nova stvarnost

Kada više strana surađuje, one zajedno tvore novu stvarnost. To je kompleksan proces jer, one ne samo da moraju zajednički odrediti cilj i rješenje, već shvatiti da im je jedina osnova za to njihova povezanost i interakcija. A moraju komunicirati i s vlastitom središnjicom koja živi u dru-

goj stvarnosti.

po starom, a vaša će tvrtka prestati s radom kad-tad.

Težite li tomu da ostanete na tržištu, možda vas nadahnu navedeni primjeri i situacije. Naravno da je izbor uvijek na vama. Imate li kakav cilj, podijelite ga sa svo-

jom tvrtkom i slušajte zamisli svojih ljudi.

Angažirajte ih i zajednički stvorite viziju i strategiju. Budite kreativni u traženju svoje niše na tržištu, nove proizvodno-marketinške kombinacije, novog

goj stvarnosti.

4. Privlačnost heterogenosti

S jedne ste strane očarani drugima jer vam pomažu otkriti samoga sebe. S druge se strane bojite jer bi ti drugi možda mogli predstavljati prijetnju. Ovaj paradoks stvara nejasnoće jer se prava kooperacija temelji na različitostima među stranama.

5. Dinamičan kontekst

Svaki pokušaj da se razjasni kompleksnost situacije zakasnio je već u trenutku kada se strane dogovore. Svako djelovanje stvara novu situaciju. A svaka nova situacija iziskuje da se strane ponovo obvežu i da vjeruju jedna drugoj.

tržišta i, eventualno, partnera s kojim možete ostvariti win-win situaciju. U posljednjih pet godina to su već učinile stotine malih tvrtki i upamtite: sve su velike multinacionalne kompanije započele kao male tvrtke! ■

10 primjera uspješnog udruživanja koji svakog partnera dovode u win-win situaciju

1. UMREŽENO VODSTVO – VOD KAMIONA

6. travnja 2016. iz svih šest EU tvornica kamiona (DAF, Daimler, Iveco, MAN, Scania i Volvo) iz 6 EU gradova (u kojima su proizvedeni) dovezeni su kamioni povezani kao 'vlak' u rotterdamski Maasvlakte.

Jedinstvenom kooperacijom industrije, vlada, znanstvenih institucija te logistike učinjen je prvi korak za ovaj inovativni koncept pametne i održive mobilnosti ili "operacija platooning/vod". Ovaj je projekt djelomice financiran europskim subvencijama.

Dojmljivi 4'25" video će vam pokazati o čemu se radi, link je: <http://www.tis.tv/video/vision-truck-platooning-2025-creating-next-generation-mobility/>

2. ROBO VALLEY

Male tvrtke proizvode robote za industriju, zdravstvene organizacije i sektor sigurnosti. U Robo Valley ima oko 170 istraživača robotike i start-upova koji surađuju s tvrtkama i Tehničkim sveučilištem Delft. Ovaj je projekt radi daljnjeg razvoja prije dva tjedna dobio 100 milijuna eura od kanadskog investicijskog fonda Chrysalix Ventures.

Za daljnje informacije pogledajte video (3'15"), link je: <https://youtu.be/CKVFHBDMPGM>

3. HEWLETT PACKARD I DISNEY

Hewlett-Packard i Disney već dugo surađuju, još od 1938. kad je Disney kupio osam oscilatora za dizajniranje zvuka u Fantasijski od

osnivača HP Billa Hewletta i Davea Packarda. Kad je Disney želio razviti virtualnu atrakciju zvanu Mission: SPACE, Disneyjevi kreativci i HP-ovi inženjeri radili su na HP-ovoj IT arhitekturi, serverima i radnim jedinicama kako bi stvorili najnapredniju Disneyjevu tehnološku atrakciju.

4. ELI LILLY

Farmaceutski div Eli Lilly već gotovo jedno stoljeće stvara savezništva, kako piše u njihovoj brošuri. Tako su prvi u ovoj industriji osnovali ured za udruženo vodstvo. Lilly trenutno ima diljem svijeta preko stotinu partnerstva koji su okrenuti istraživanju, razvoju i marketingu. Primjerice, Lillyin partner na razvoju lijekova za osteoporozu je Galapagos, sa sjedištem u Belgiji. Lilly je u partnerstvu i s kanadskim BioMS medicinskom grupacijom radi licenciranja i ugovaranja novog lijeka za multiplu sklerozu. U Japanu je Lilly partner s Kyowa Hakko Kogyo Co., Ltd., kako bi na tržište izbacili ciljane lijekove protiv raka. Lilly će imati ekskluzivnu licencu da razvija i prodaje te proizvode u cijelome svijetu, osim u Japanu, a ove će dvije tvrtke imati zajednička prava u nekim zemljama Azije.

5. GAVI Alliance

GAVI Alliance (Globalna Alijansa za cijepljenje i imunizaciju), javno-privatno je globalno zdravstveno partnerstvo sa sjedištem u Ženevi. Spaja zemlje u razvoju i vlade- sponzore; državne zdravstvene sustave; Svjetsku zdravstvenu organizaciju; Svjetsku banku; UNICEF; farmaceu-